

Uddannelsesmødet 2016

Den 28. og 29. april 2016
Uddannelses- og Forskningsministeriet
Hotel Koldingfjord

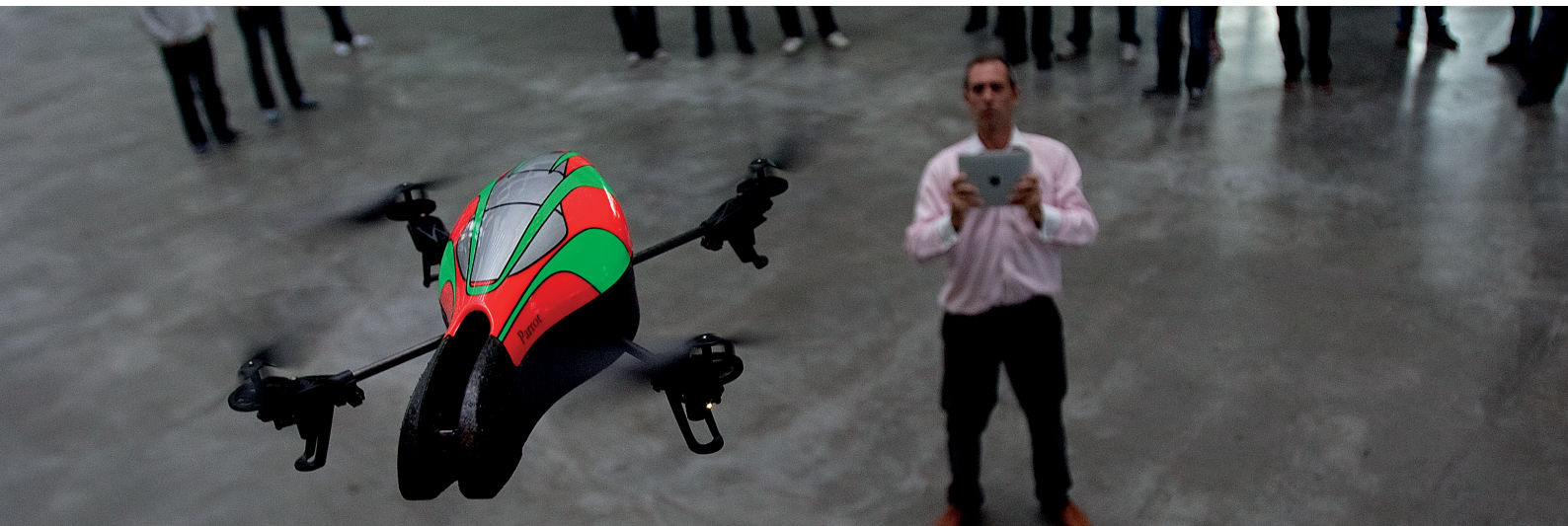
Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Program

Torsdag den 28. april 2016

11.30 – 12.30	Ankomst og frokost
12.30 – 12.40	Fællessang og praktisk info
	Tema dag 1 Kvalitet og faglighed i de videregående uddannelser
12.40 – 12.55	Velkomst og oplæg v. uddannelses- og forskningsminister Ulla Tørnæs
12.55 – 13.10	Q&A til uddannelses- og forskningsminister Ulla Tørnæs
13.10 – 13.25	Oplæg v. minister for børn, undervisning og ligestilling Ellen Trane Nørby
13.25 – 13.40	Q&A til minister for børn, undervisning og ligestilling Ellen Trane Nørby
13.40 – 14.10	Keynote I: Harriet Wallberg, professor, Karolinska Institutet, Stockholm, chef for universitetskanslerämbetet
14.10 – 14.30	Q&A til professor Harriet Wallberg (på engelsk)
14.30 – 15.00	Kaffe m.m.
15.00 – 15.10	Instruks og fordeling i grupper og lokaler
15.10 – 16.10	Gruppediskussioner
Gruppe 1	Tovholdere Ingo Østerskov, rektor, Københavns Erhvervsakademi Brian Bech Nielsen, rektor, Aarhus Universitet
Gruppe 2	Lene Dammand Lund, rektor, Det Kongelige Danske Kunstakademis Skoler for Arkitektur, Design og Konservering Stefan Hermann, rektor, Professionshøjskolen Metropol
Gruppe 3	Hanne Leth Andersen, rektor, Roskilde Universitet Anders Hanberg Sørensen, rektor, Aarhus Maskinmesterskole
Gruppe 4	Lene Augusta Jørgensen, rektor, University College Nordjylland Anders Overgaard Bjarklev, rektor, Danmarks Tekniske Universitet
16.10 – 16.20	Deltagerne kommer tilbage fra gruppearbejdet
16.20 – 17.00	Fremlæggelse og diskussion af gruppearbejdet
17.00 – 17.15	Afrunding på dagens program
18.00 – 18.30	Drinks på terrassen
18.30 – 21.30	Middag inkl. underholdning. Baren er åben fra kl. 22.00

Polfoto: IT-Universitetet

Program

Fredag den 29. april

09.00 – 09.05 Morgensang og start på dag to

Tema dag 2

Match mellem uddannelse, dimittender og arbejdsmarked

09.05 – 09.45 Keynote II: David Palfreyman, professor, New College, University of Oxford: Trends and challenges in higher education today

09.45 – 10.10 Q&A til David Palfreyman (på engelsk)

10.10 – 10.15 Kort pause

10.15 – 11.15 Paneldebat om match

Paneldeltagere

Adam Wolf, direktør, Danske Regioner

Camilla Wang, rektor, University College Sjælland

Charlotte Rønhof, underdirektør, Dansk Industri

Christian Mathiasen, rektor, Erhvervsakademi Aarhus

Per Holten-Andersen, rektor, Copenhagen Business School

Per Michael Johansen, rektor, Aalborg Universitet

11.15 – 11.30 Afsluttende opsummering og tale
v. uddannelses- og forskningsminister Ulla Tørnæs

11.30 Programmet slutter – sandwich to-go vil blive udleveret

Oplægsholdere

Ulla Tørnæs – vært og taler

Uddannelses- og forskningsminister (V).

Ellen Trane Nørby – taler

Minister for børn, undervisning og ligestilling (V).

Harriet Wallberg – keynote dag 1

Professor Harriet Wallberg er siden juni 2014 chef for Universitetskanslersämbetet i Sverige, hvor hun senest har indgået i den svenske regerings arbejde om udformningen af Sveriges fremtidige kvalitetssikringssystem. Hun er tidligere rektor for Karolinska Institutet. Har desuden været medlem af Danmarks Forskningspolitiske Råd samt ekspertpanelet, der evaluerede det danske forskningsrådssystem i 2009.

David Palfreyman – keynote dag 2

Professor David Palfreyman underviser og forsker på New College, University of Oxford. Han er desuden leder af The Oxford Centre for Higher Education Policy Studies. Har skrevet udførligt om den videregående uddannelsessektor og om principperne bag 'the collegial tradition'.

Tovholdere

Anders Overgaard Bjarklev – tovholder gruppe 4

Rektor på Danmarks Tekniske Universitet siden november 2011. Har tidligere været prorektor på DTU samt institutdirektør på DTU Fotonik. Medlem af bestyrelsen for Teknologisk Institut og bestyrelsesformand for Virum Gymnasiums bestyrelse. Medlem af Akademiet for de Tekniske Videnskaber. Formand for rektorkollegiet for Danske Universiteter.

Anders Hanberg Sørensen – tovholder gruppe 3

Rektor på Aarhus Maskinmesterskole siden august 2004. Har tidligere været rektor på Teknisk Gymnasium Grenaa. Formand for Ejerforeningen Navitas. Har været medlem af bestyrelsen for Fjernvarmens Udviklingscenter og Grundfos Kollegiet. Formand for rektorkollegiet for de maritime uddannelsesinstitutioner.

Brian Bech Nielsen – tovholder gruppe 1

Rektor på Aarhus Universitet siden august 2013. Har tidligere været dekan ved hovedområdet Science and Technology og institutleder på Institut for Fysik og Astronomi på Aarhus Universitet. Bestyrelsesformand for Aarhus Universitets Forskningsfond samt medlem af bestyrelsen for Incuba A/S.

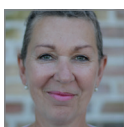
Hanne Leth Andersen – tovholder gruppe 3

Rektor på Roskilde Universitet siden april 2014. Har tidligere været prodekan ved Det Humanistiske Fakultet på Aarhus Universitet og direktør for CBS Learning Lab på CBS. Formand for bestyrelsen for Studieskolen og medlem af bestyrelsen for Herlufsholm Gymnasium og tænketanken DEA.

Ingo Østerskov – tovholder gruppe 1

Rektor på Københavns Erhvervsakademi siden februar 2009. Har tidligere været direktør for Business Education College og formand for Danske Erhvervsskoler. Bestyrelsesformand for bestyrelsen på Greve Gymnasium, næstformand for bestyrelsen for SØPU og medlem af bestyrelsen for Praxis.

Lene August Jørgensen – tovholder gruppe 4

Rektor på University College Nordjylland siden januar 2015. Har tidligere været prorektor samt direktør for videreuddannelse og kompetenceudvikling på VIA University College. Medlem af EVA's repræsentantskab og har tidligere været medlem af og formand for en række bestyrelser, herunder formand for bestyrelsen for Vitus Bering Innovation Park.

Tovholdere

Lene Dammand Lund – tovholder gruppe 2

Rektor på Det Kongelige Danske Kunstakademis Skoler for Arkitektur, Design og Konservering siden april 2012. Har tidligere været administrerende direktør for SLA A/S og redaktør på Arkitekten. Medlem af bestyrelsen for Signal A/S og Statens Ejendomsselskab Freja og medlem af Arkitektforeningens fagdommerkorps.

Stefan Hermann – tovholder gruppe 2

Rektor på Professionshøjskolen Metropol siden maj 2008. Har tidligere været vicedirektør for ARKEN og chefkonsulent i Undervisningsministeriet. Medlem af bestyrelsen for EVA, Tænketanken DEA og medlem af Formandskabet for Børns Læring.

Paneldeltagere

Adam Wolf

Administrerende direktør for Danske Regioner siden april 2012. Har tidligere blandt andet været sekretariatschef i Statsministeriet, afdelingschef i Finansministeriet og direktør i Domstolsstyrelsen.

Camilla Wang

Rektor på University College Sjælland siden maj 2015. Har tidligere været ansat som adjunkt på læreruddannelsen, evalueringskonsulent samt direktør og dekan på Professionshøjskolen Metropol. Medlem af blandt andet bestyrelsen for SOSU Sjælland samt medlem af aftagerpanelet for DPU, Aarhus Universitet og Institut for Psykologi og Uddannelsesforskning, RUC.

Charlotte Rønhof

Underdirektør i Dansk Industri med ansvar for området forskning, uddannelse og mangfoldighed. Har tidligere været ansat på Danmarks Tekniske Universitet og i Fødevareministeriet. Medlem af blandt andet bestyrelsen for Professionshøjskolen Metropol og formand for SCIENCE Advisory Board på Københavns Universitet.

Christian Mathiasen

Rektor på Erhvervsakademi Aarhus siden september 2008. Medlem af bestyrelsen for blandt andet Studenterhus Aarhus, Tænk tanken DEA og Business Club Aarhus. Er desuden næstformand i rektorkollegiet for Danske Erhvervsakademier.

Per Holten-Andersen

Rektor på CBS siden januar 2012. Har tidligere blandt andet været rektor for den Kongelige Veterinære Landbohøjskole samt dekan på LIFE - Det Biovidenskabelige Fakultet, Københavns Universitet. Medlem af flere bestyrelser, herunder Symbion A/S, Den Danske Naturfond samt medlem af Akademiet for de Tekniske Videnskaber.

Per Michael Johansen

Rektor på Aalborg Universitet siden maj 2014. Har tidligere blandt andet været dekan for Det Tekniske Fakultet, Syddansk Universitet. Medlem af flere bestyrelser, herunder Danmark-Amerika Fondet og European Consortium of Innovative Universities samt medlem af Akademiet for de Tekniske Videnskaber. Næstformand for rektorkollegiet for Danske Universiteter.

Polfoto: Københavns Universitet

Debatoplæg

Regeringen er optaget af at styrke de videregående uddannelser til gavn for den enkelte og for samfundet. Det betyder et skærpet fokus på kvalitet og relevans som pejlemærke for initiativer og reformer på uddannelsesområdet. Uddannelse er en af de væsentligste og største samfundsmæssige investeringer, ligesom det for den enkelte borger repræsenterer mange års arbejdsindsats og er et afgørende afsæt for fremtiden. Vi skal derfor være opmærksomme på og turde give os i kast med de udfordringer, som eksisterer og opstår på området. Heldigvis er der i disse år en livlig debat og en øget bevidsthed om vigtigheden af uddannelse, der ligeledes reflekteres i indsatsen rundt omkring på de videregående uddannelsesinstitutioner.

Formålet med uddannelsesmødet er at drøfte, hvor vi er i dag efter de seneste års markante debat og fokus på kvalitet og relevans i de videregående uddannelser samt, hvordan vi fremadrettet styrker uddannelserne, så de skaber fagligt dygtige dimittender, der kan bruge deres kompetencer på arbejdsmarkedet og som et solidt fundament for deres fremtid. Drøftelser og input fra Uddannelsesmødet 2016 vil derfor indgå i Uddannelses- og Forskningsministeriets aktuelle og fremtidige arbejde med at udvikle rammerne for sektoren.

I Danmark har vi været gode til at få flere og flere i gang med en videregående uddannelse, men det kræver til gengæld ekstra opmærksomhed på en række udfordringer mht. optagelse, frafald, fremdrift, studieintensitet, undervisnings- og eksamensformer m.m. Emner som uddannelsesinstitutionerne allerede arbejder med i dag.

Vi har stærke videregående uddannelser i Danmark, men bl.a. udviklingen fra elite- til masseinstitutioner, øget international konkurrence og teknologisk udvikling kræver, at vi værner om styrkerne og konfronterer udfordringerne.

Vi gennemgår i disse år en række ændringer i rammerne for videregående uddannelser – lige fra et nyt kvalitetssikringssystem i form af institutionsakkreditering til det aktuelle arbejde med en ny bevillingsreform og styringseftersyn. Samfundsøkonomi, spørgsmål om match mellem udbud

og efterspørgsel af uddannelser og dimittender er ligeledes i centrum for en række reformer og initiativer. Der er tale om grundlæggende rammer og vilkår, der vil være med til at forme uddannelser for de næste generationer. Derfor er det afgørende at blive ved med at diskutere, hvordan vi bedst muligt indretter os, så videregående uddannelser også fremover er med til at understøtte den enkeltes og samfundets udvikling.

I år ønsker vi at give rigelig plads til deltagernes refleksioner og bidrag gennem gruppearbejde og pannediskussioner. Der vil således være fokus på den strategiske tilgang til udfordringerne med kvalitet og relevans.

Det er vanskeligt at sætte uddannelseskvalitet og relevans på en enkel formel, der kan rumme bredden og variationen i sektoren, men der er flere elementer og indikatorer, der enten giver brugbar information om niveauet eller giver stof til eftertanke, og som dermed kan bidrage til at tegne et overordnet billede af udfordringerne på tværs af de videregående uddannelser.

Kvalitet handler først og fremmest om den studerendes læringsudbytte og forudsætter en stærk faglighed forstået som det faglige niveau, der møder den studerende. Men der er indikationer på, at fagligheden kan være under pres. Der tales aktuelt om karakterinflation og faldende faglige krav til de studerende, hvilket muligvis er relateret til, at sektoren har gennemgået en voldsom ekspansion med stigende tilgang især på de humanistiske og samfundsvidenskabelige områder, jf. faktaark 1. Samtidig opleves udfordringer med ledighed særligt for nyuddannede, jf. faktaark 2.

En anden forudsætning for høj kvalitet i uddannelserne er motiverede og flittige studerende. Her er der flere indikationer på, at mange studerende ikke yder deres fagligt bedste eller investerer tilstrækkelig med tid i studierne, jf. faktaark 3 og 4.

Studieintensitet og frafald er opmærksomhedspunkter for alle uddannelser og kan være markører for kvaliteten og for det faglige niveau. En aktuel EVA rapport fra 2016 har samlet erfaringer og eksempler på, hvordan vi styrker netop studieintensiteten, og der er mange oplagte muligheder, jf. faktaark 5. Frafald sker især i starten af en uddannelse, jf. faktaark 6, og her kan nogle af de samme greb give mening. Frafald er dog ikke kun et spørgsmål om motivation og fastholdelse, men kan også være tegn på kvalitetsudfordringer og et dårligt match mellem studerende og studie.

Videregående uddannelse skal skabe dygtige studerende, der er godt rustet til arbejdsmarkedet og livet. Det er derfor vigtigt med et solidt fokus på kvalitet og relevans forstået som en stærk faglighed og relevante kompetencer, der kan danne baggrund for den enkeltes og samfundets udvikling.

Særligt de seneste år har både politikere, uddannelsesinstitutioner og studerende været optaget af forbedrede undervisningsformer, øget interaktion mellem undervisere og studerende samt betydningen af de dygtige og engagerede undervisere. Det er alt sammen områder med plads til forbedring, jf. faktaark 7, på trods af, at vi ved, at feedback f.eks. også er en vigtig faktor for den enkeltes motivation og læring.

Et andet aspekt af kvalitet handler om de kompetencer, den studerende udstyres med, og hvor vidt de kan bringes i anvendelse efter endt uddannelse. Her kan man tale om de specifikke fag-

lige og de generiske kompetencer. Nogle vil sige, at en stærk faglighed og specialisering rummer nøglen til at kunne sætte sig ind i fremtidens fagområder. Andre lægger vægt på den stigende betydning af generiske kompetencer, fordi vi ikke kender fremtidens arbejdsmarked og de job og virksomheder, som uddannelserne sigter på.

I dag efterspørger virksomheder mere 'forretningsforståelse', men hvad bliver det i morgen? I flere lande og i EU og OECD diskuteres dette spørgsmål intenst. F.eks. ser vi, at programmering og viden om håndtering af big data i stigende grad anses som en grundlæggende generisk kompetence på mange amerikanske uddannelsesinstitutioner.

Når vi diskuterer kvalitet og relevans, er der ikke tale om entydige størrelser. Til gengæld er det væsentligt at adressere udfordringerne og tage stilling til, hvordan man på de enkelte uddannelser og institutioner vil imødegå dem.

Som inspiration til gruppearbejdet på dag ét vil professor Harriet Wallberg skyde diskussionen om kvalitet i gang med et oplæg, der præsenterer et nordisk perspektiv på kvalitetsudfordringerne og diskuterer de konkrete udfordringer med f.eks. stærkere faglighed og øget studieintensitet.

I grupperne vil vi diskutere følgende spørgsmål:

- 1** Hvad gør I for at styrke fagligheden i uddannelserne? Hvor er de centrale kvalitetsudfordringer, sætter vi barren for lavt, eller er det et spørgsmål om de studerendes motivation og indsats?
- 2** Hvad gør I for at skabe høj studieintensitet i uddannelserne? Mange uddannelser formår allerede i dag at skabe høj intensitet, men hvorfor lykkes det kun nogle steder? Er det et spørgsmål om flere timer, bedre tilrettelæggelse, mere engagerede studerende?
- 3** Hvad gør I for at begrænse frafald? Dette har været et fokuspunkt i flere år, men der er stadig store udfordringer. Så handler det om andre ting end bedre introprogrammer, mentorer etc.? Handler det simpelthen om dårligt match mellem ansøger og studie?

KEA - Københavns Erhvervsakademi / KEA - Copenhagen School of Design & Technology

Dag to går tættere på spørgsmålet om match mellem uddannelser, dimittender og arbejdsmarkedet.

Regeringen har et klart mål om, at vi skal have en bedre overgang fra uddannelse til arbejdsmarked. Alt for mange nyuddannede kan ikke finde et relevant arbejde. Det er et tab for den enkelte studerende og for samfundet som helhed, når unge gennemfører en flerårig videregående uddannelse uden, at den fører til beskæftigelse. Derfor er et bedre match mellem nyuddannedes kompetencer og arbejdsmarkedets behov en af de vigtigste udfordringer for uddannelsessystemet.

Temaet for dag to er match mellem uddannelser, dimittender og arbejdsmarked. Professor David Palfreyman vil sætte gang i diskussionen med perspektiver om fremtiden for den videregående uddannelsessektor og uddannelsesinstitutionernes rolle i forhold til samfundet. Derefter vil et panel bestående af rektorer og repræsentanter fra det private og offentlige arbejdsmarked diskutere match-udfordringer i en fremtid, hvor mange flere især akademiske kandidater skal finde beskæftigelse i et privat arbejdsmarked præget af små og mellemstore virksomheder uden tradition for akademisk arbejdskraft. Derudover handler match-udfordringer om at uddanne kompetente dimittender, der kan bidrage til vækst til hele landet.

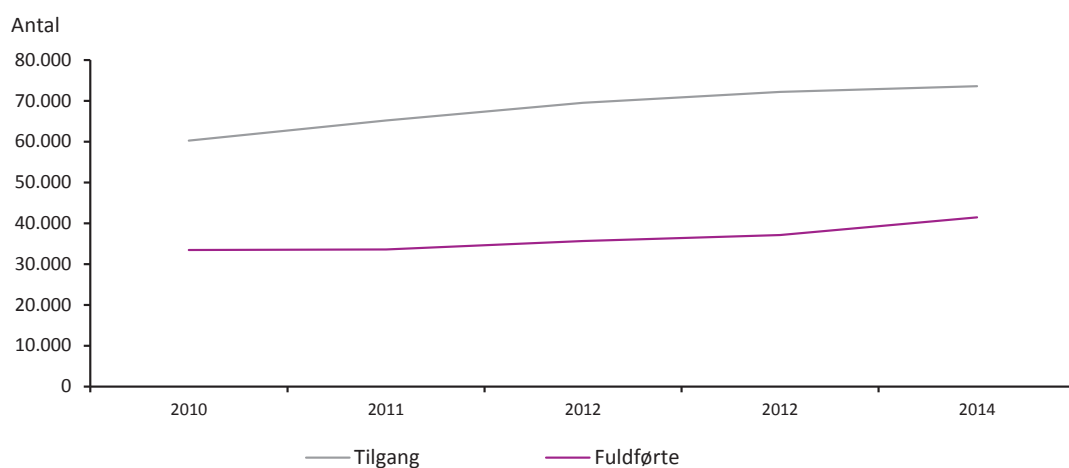

Faktaark 1 Tilgang af studerende

I 2014 var tilgangen af studerende til de videregående uddannelser ca. 73.500 studerende. Den årlige tilgang af studerende til de videregående uddannelsesinstitutioners er steget med 22 pct. fra 2010 til 2014.

Figur 1.1

Tilgang af studerende og antal fuldførte på uddannelser under Uddannelses- og Forskningsministeriet, 2010-2014

Kilde: Styrelsen for Videregående Uddannelsers beregninger på baggrund af data fra Danmarks Statistik

Anm: Tilgang og fuldførte er opgjort for perioden 1. oktober året før til 30. september i året. Ved tilgang er kandidatuddannelser ikke inkluderet. Ved fuldførte er akademiske bachelorer ikke inkluderet.

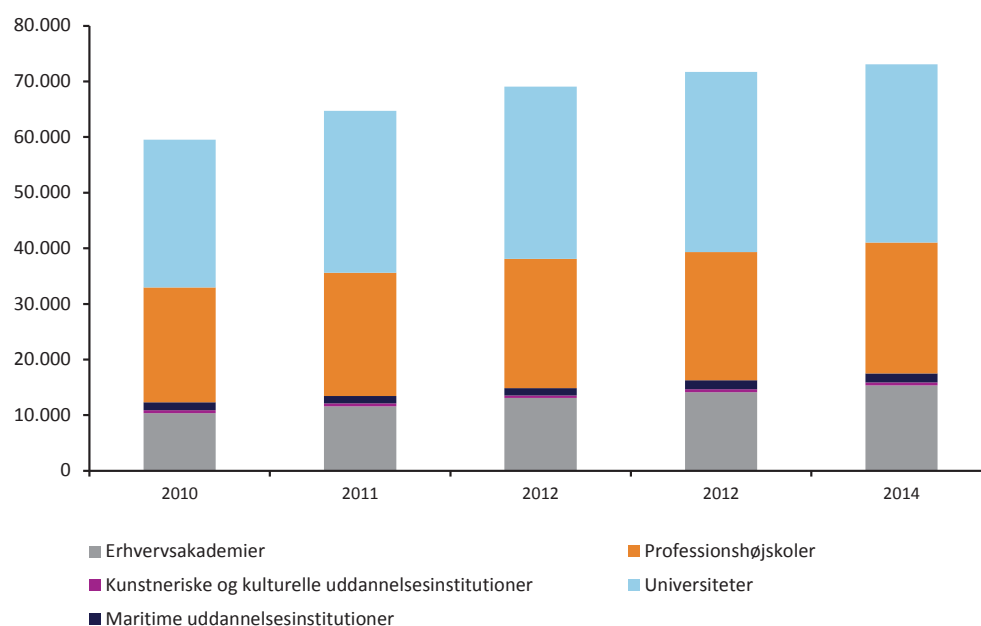

Faktaark 1 Tilgang af studerende

Figur 1.2

Tilgang af studerende på institutioner under Uddannelses- og Forskningsministeriet, 2010-2014

Antal

Kilde: Styrelsen for Videregående Uddannelsers beregninger på baggrund af data fra Danmarks Statistik

Anm.: Tilgang er opgjort for perioden 1. oktober året før til 30. september i året. Kandidatuddannelser er ikke inkluderet.

Stigningen i tilgangen har fra 2010 til 2014 været størst på erhvervsakademierne med 48 pct., mens stigningen var 19 pct. på universiteterne og 14 pct. på professionshøjskolerne. De maritime uddannelsesinstitutioner har haft en stigning på 18 pct. På de kunstneriske uddannelsesinstitutioner er tilgangen faldet 15 pct. fra 2010 til 2014, men med større udsving over perioden.

For de akademiske bacheloruddannelser har alle hovedområder haft en stigning i tilgangen. Stigningen fra 2010 til 2014 har særligt fundet sted inden for teknisk videnskab og naturvidenskab. Dog udgør samfundsvidenskab og humaniora i 2014 64,8 pct. af den årlige tilgang.

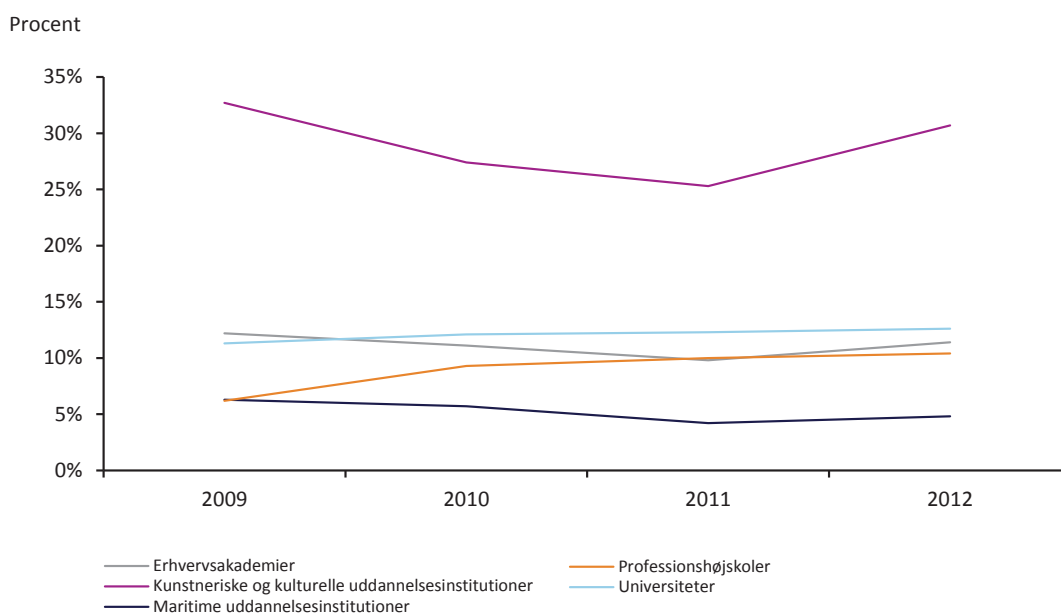

Faktaark 2 Ledighed og match

Dimittenderne på de videregående uddannelsesinstitutioner oplevede en stigning i ledigheden fra 2009 til 2012, hvor dansk økonomi har været præget af lavkonjunktur efter den finansielle krise.

Figur 2.1

Ledighed for nyuddannede efter kvartal 4-7 fordelt på institutionstyper, 2009-2012

Kilde: Styrelsen for Videregående Uddannelser på baggrund af data fra Danmarks Statistik

Anm.: Inkluderer uddannelser og institutioner under Uddannelses- og Forskningsministeriets ressort.

4. kvartal defineres som det kvartal, der indeholder datoen 1 år efter fuldførelse (dvs. 4.-7. kvartal måles fra og med det kvartal, der indeholder et-årsdagen for fuldførelsen til og med kvartalet, der ligger umiddelbart før to-årsdagen for fuldførelsen). Ledigheden er en ledighedsgrad. Hvis en person fx. er ledig halvdelen af det målte kvartal, indgår denne person med en ledighedsgrad på 0,5 (svarende til 50 procent). Der tages udgangspunkt i bruttoledigheden. For at blive defineret som bruttoledig skal den fuldførte være uden arbejde og stå til rådighed for arbejdsmarkedet og modtage dagpenge, kontanthjælp eller starthjælp. Fuldførte, der er i gang med en ny uddannelse eller udvandret, regnes som ikke-ledige.

Ledigheden var 11,7 procent for de videregående uddannelser samlet for dimittender, der fuldførte i 2012 opgjort kvartal 4-7 efter fuldførelse. Ledigheden var højest for de studerende, der var dimitteret fra de kunstneriske uddannelsesinstitutioner (30,7 pct.) og lavest fra de maritime uddannelsesinstitutioner (6,8 pct.). Ledigheden for dimittender fra universiteter (12,6 pct.), professionshøjskoler (10,4 pct.) og erhvervsakademier (11,4 pct.) lå tæt på landsgennemsnittet.

Faktaark 2 Ledighed og match

Tabel 2.1 viser en top ti over uddannelser med mere en 100 nyuddannede i 2012 og med en ledighed i 4.-7. kvartal på mere end 15 pct.

Tabel 2.1

De ti største uddannelser (med over 99 fuldførte) med højest ledighed i 4.-7. kvartal for nyuddannede fra 2012

Uddannelse	Institution	Ledighed 4.-7.-kvartal (pct.)	Antal personer (beregningsgrundlag)
Litteraturvidenskab, kand.2år	Københavns Universitet	34,7	150
Arkitekt, kand.2år	Arkitektskolen Aarhus	32,1	107
Kommunikation, kand.2år	Roskilde Universitet	28	131
Historie, kand.2år	Københavns Universitet	23,5	105
Arkitekt, kand.2år	Det Kongelige Danske Kunstakademis Skoler for Arkitektur, Design og Konservering	22,3	124
Ergoterapi, prof.bach.	Professionshøjskolen VIA University College	22,2	102
Erhvervsøkonomi, cand.merc.2år	Aalborg Universitet	20,6	129
Design og innovation, civilingeniør 2år	Aalborg Universitet	20,5	127
Pædagog, prof.bach.	Professionshøjskolen Lillebælt University College	19,6	381
Multimediedesigner, EA	Erhvervsakademi Aarhus	19,5	195

Kilde: Styrelsen for Videregående Uddannelser på baggrund af data fra Danmarks Statistik

Anm: Se anmærkning til figur 2.1

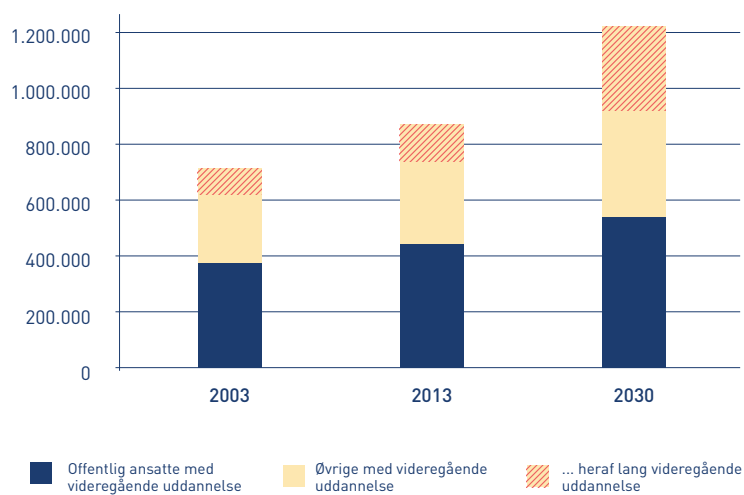

Faktaark 2 Ledighed og match

I takt med, at udbuddet af personer med videregående uddannelser stiger, vil en stadig større gruppe skulle søge beskæftigelse i den private sektor.

Figur 2.2

Antallet af personer med videregående uddannelser på arbejdsmarkedet frem til 2030

Kilde: Kvalitetsudvalget

Faktaark 3 Studieintensitet

Studieintensitet forstået som den samlede tid, de studerende bruger på deres studie, er en vigtig indikator for de studerendes motivation og læringsudbytte. Undersøgelser af de studerendes studieintensitet viser dog, at den gennemsnitlige studieaktivitet blandt studerende på de videregående uddannelser ligger markant under normen for et fuldtidsstudie. Studieintensitet handler om måden, uddannelser er tilrettelagt på for at fremme motiverede og studieaktive studerende. Studieintensitet er således summen af uddannelsernes, undervisernes og de studerendes indsats.

Der er solid forskningsviden¹ om sammenhængen mellem studieaktivitet, og hvad den studerende får ud af sit studie. Generelt er konklusionen, at jo større indsats og engagement, jo højere udbytte. Data fra bl.a. Kvalitetsudvalget og Eurostudent viser, at der er et uudnyttet potentiale for at øge læringen, da rigtig mange studerende ikke bruger, hvad der svarer til fuld tid på studierne. Kvalitetsudvalgets samlede konklusion var, at alle studerende i gennemsnit skulle øge indsatsen med 20 pct. for at nå op på fuld tid.

Tabel 3.1

	Uni	PH	EA	Kunst	Mar	Total
Uddannelsesaktiviteter, hvor en underviser deltager	13,0	17,7	19,7	7,8	21,1	15,3
Forberedelse	17,4	13,0	10,6	35,2	16,7	16,5
Aktiviteter i forbindelse med uddannelsen, der ikke er direkte relateret til et fag	2,2	1,9	1,8	2,6	1,9	2,1
Sum af studieaktiviteter	32,6	32,6	32,1	45,5	39,6	33,8
Studierelevant erhvervsarbejde	5,2	4,3	3,5	3,5	2,9	4,5
Erhvervsarbejde, der ikke er studierelevant	3,8	3,8	4,8	2,7	3,3	3,8
Frivilligt arbejde	1,2	1,0	1,1	0,7	0,8	1,1
Sum af arbejde	10,2	9,0	9,5	6,8	6,9	9,3
Afslapning eller fritidsaktiviteter	23,2	23,7	25,0	20,2	22,4	23,3
Total	66,1	65,3	66,5	72,5	69,0	66,5

Kilde: Styrelsen for Videregående Uddannelsers beregning pba. data fra Kvalitetsudvalgets survey

¹ Vicky Trowler (2010) har gennemført et litteraturstudie, som refererer til en lang række kilder for dokumentation af sammenhæng mellem de studerendes studieaktivitet og deres læringsmæssige udbytte: https://www.heacademy.ac.uk/sites/default/files/studentengagementlitteraturereview_1.pdf

Faktaark 3 Studieintensitet

Hvis man opdeler de bachelorstuderende på hovedområder, ses en relativ stor forskel mellem områderne, hvor HUM og SAMF er nede på under 30 timer. Billedet genfindes i data fra Eurostudent:

Tabel 3.2

Studietid for danske universitets-bachelorstuderendes opdelt på hovedområder.

	Humaniora	Samfund	Natur	Teknik	Sundhed	Total
Undervisning	11	14	20	20	18	16
Forberedelse	15	18	16	17	18	18
Studietid	26	32	35	37	37	34

Kilde: Eurostudent V, nationale data

Faktaark 4 Studieintensitet og uddannelseskvalitet

På baggrund af Kvalitetsudvalgets data fra spørgeskemaet til studerende, kan man koble studerendes oplevelse af uddannelseskvalitet med en række andre spørgsmål. Særligt én faktor viser sig at være markant, nemlig sammenhængen mellem vurderingen af kvaliteten koblet med studieaktivitet. Her ses et tydeligt billede af, at jo flere timer man har, jo bedre vurderer man kvaliteten af sin uddannelse.

Figur 4.1

Hvordan vil du samlet set vurdere kvaliteten af din uddannelse?

	Fremragende	God	Rimelig	Dårlig	Ved ikke
< 20 timer	8,41 %	45,69 %	32,88 %	12,75 %	0,27 %
20-25 timer	8,58 %	50,21 %	31,18 %	9,94 %	0,08 %
25-30 timer	8,58 %	55,94 %	28,51 %	6,70 %	0,27 %
30-35 timer	14,12 %	53,80 %	27,23 %	4,85 %	0,00 %
35-40 timer	11,51 %	64,59 %	20,30 %	3,52 %	0,08 %
40-50 timer	17,71 %	59,37 %	19,38 %	3,48 %	0,06 %
> 50 timer	21,31 %	57,49 %	17,27 %	3,93 %	0,00 %
Total	12,83 %	55,18 %	25,32 %	6,55 %	0,11 %

Kilde: Styrelsen for Videregående Uddannelsers beregning pba. data fra Kvalitetsudvalgets spørgeskemaundersøgelse for studerende

Billedet genfindes i Kvalitetsudvalgets spørgeskemaundersøgelse til studie- og uddannelsesledere:

- Kun 60 pct. af studie- og uddannelsesledere på professionsbachelor-, kandidat- og erhvervsakademiuddannelser svarer, at de er enige eller overvejende enige i, at der i dag er en passende studieintensitet på uddannelserne.
- Blandt studieledere på universitetsbacheloruddannelser gælder dette kun for 44 pct. af de adspurgte. De kunstneriske og maritime uddannelser skiller sig ud ved, at henholdsvis 80 pct. og 100 pct. af studie- og uddannelsesledere er enige eller overvejende enige i, at der i dag er en passende studieintensitet på uddannelserne, hvilket stemmer godt overens med, at studerende fra kunstneriske og maritime uddannelser har det største ugentlige studie-tidsforbrug i undervisningsåret.

Studie- og uddannelsesledernes synspunkt om, at der er potentiale i at styrke de studerendes indsats på uddannelserne, bestyrkes af de studerendes egne udsagn, hvoraf det fremgår:

- At op mod 25 pct. af de studerende samlet set ofte eller meget ofte er mødt uforberedte op til undervisningen.
- Kun knap 50 pct. af de studerende vurderer, at deres fag samlet set har udfordret dem til at gøre deres bedste.

Faktaark 5 ECTS-point og studieintensitet

Det er uddannelsesinstitutionernes ansvar at tilrettelægge de videregående uddannelser og følge de studerendes arbejdsindsats, så der er tale om fuldtidsstudier. Og de fleste uddannelsesinstitutioner arbejder med at styrke studieintensiteten på en lang række forskellige måder.

I en nylig rapport² fra Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) undersøges uddannelsernes arbejde med at øge studieintensiteten ud fra præmissen om, at studieintensitet er en central faktor for uddannelsernes kvalitet. Baggrunden er bl.a. en tidligere rapport fra EVA³ fra 2014, der undersøger sammenhængen mellem anvendelsen af ECTS-point og studieintensitet på udvalgte uddannelser.

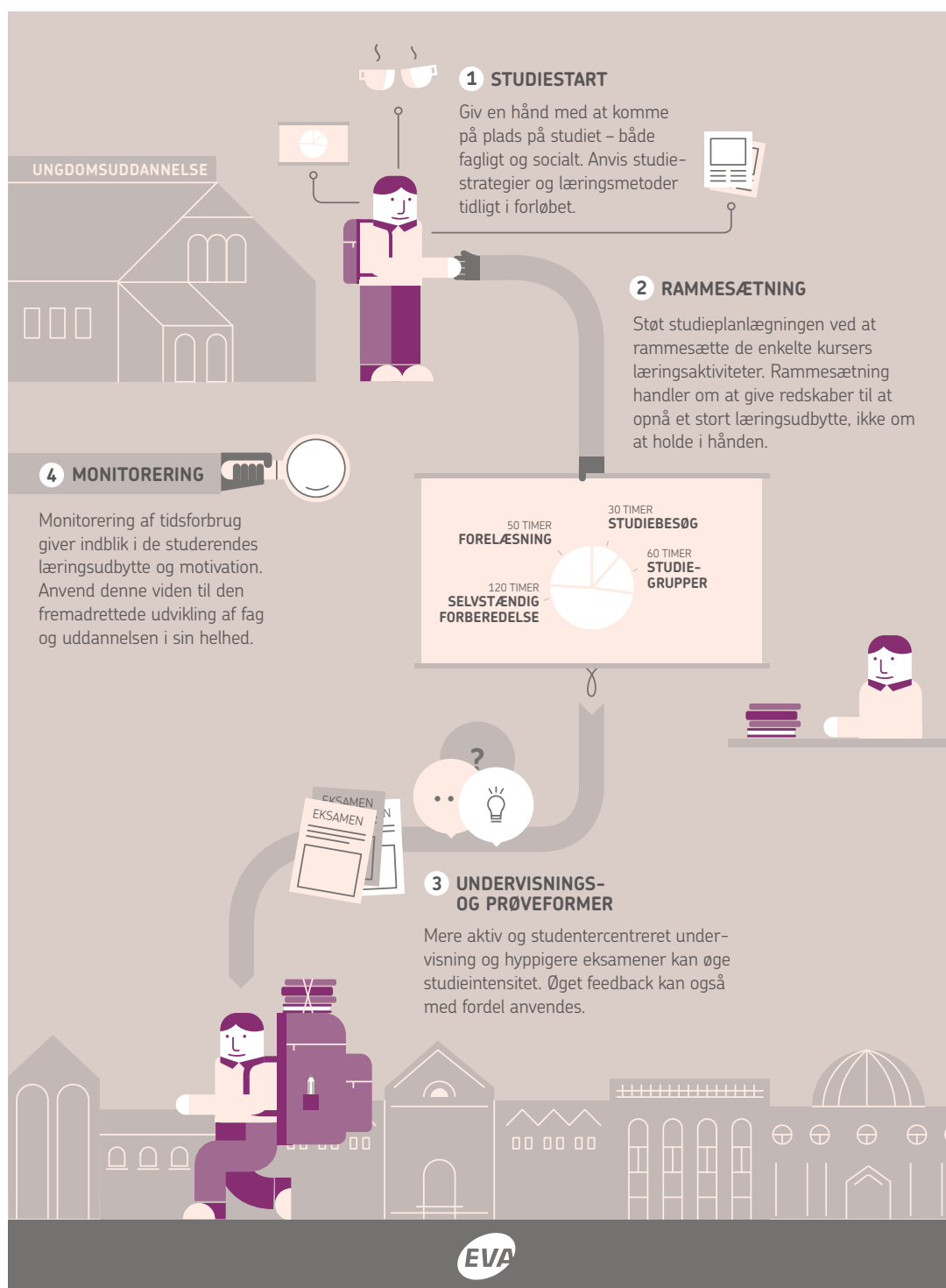
Undersøgelsen af anvendelsen af ECTS-point fra 2014 pegede på, at der er et potentiale for bedre kobling mellem den arbejdsindsats, der ligger i antallet af ECTS-point med den reelle undervisning og tilrettelæggelse. Således er ECTS-point på de undersøgte uddannelser mest et redskab ved oprettelsen af fag, og uddannelsesinstitutionerne justerer ikke tilstrækkeligt systematisk arbejdsmængden. EVA's aktuelle rapport går tættere på, hvordan institutionerne arbejder med at øge studieintensiteten og formidler en række inspirerende indsatser på forskellige områder, hvor det kan være relevant at sætte ind, jf. grafikken på næste side.

² <https://www.eva.dk/projekter/2015/studieintensitet-hvordan-leverer-de-videregaende-uddannelser-fuldtidsuddannelser>

³ <https://www.eva.dk/projekter/2012/brug-af-ects-point-pa-universiteter-profesionshøjskoler-og-erhvervsakademier/projektprodukter/ects-pa-de-videregaende-uddannelser/view?searchterm=ECTS>

Faktaark 5 ECTS-point og studieintensitet

Kilde: <https://www.eva.dk/presse/pressemeddelelser/2016/projekter/2015/studieintensitet-hvordan-leverer-de-videregaende-uddannelser-fuldtidsuddannelser/hent-udgivelser/infografik-studieintensitet-hvad-hvorfor-og-hvordan>

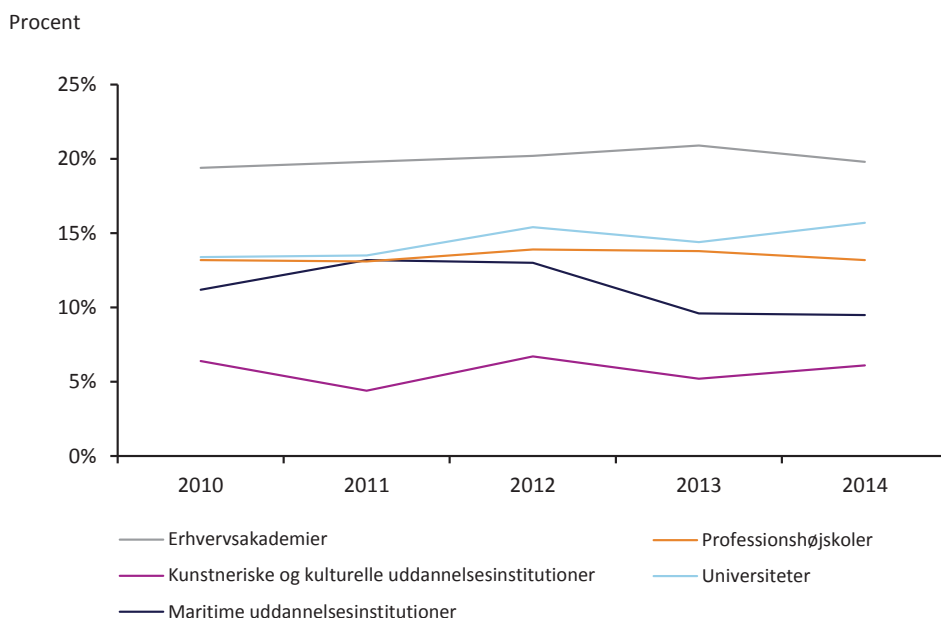
Faktaark 6 Frafald

Sammenlignet med andre lande ender mange af dem, der påbegynder en videregående uddannelse i Danmark, også med at fuldføre en videregående uddannelse. Dog er det ikke nødvendigvis den samme uddannelse, som først blev påbegyndt. Selvom frafaldet de seneste år har været faldende, er der fortsat for mange studerende, der skifter studie eller falder fra en videregående uddannelse. De fleste uddannelsesinstitutioner arbejder på at nedbringe frafaldet på deres uddannelser.

Frafald kan være en effekt af en række forhold, herunder forkerte forventninger til, hvad uddannelsen er, for lavt eller højt fagligt niveau, dårligt studiemiljø eller slet og ret et forkert match mellem den studerende og uddannelsen. Frafald kan påvirke kvaliteten og det faglige niveau negativt, og derfor er der al mulig grund til at opfatte højt frafald som et faresignal.

Figur 6.1

Frafald på første år af uddannelserne fordelt på institutionstyper, 2010-2014

Kilde: Styrelsen for Videregående Uddannelsers beregninger på baggrund af data fra Danmarks Statistik.

Anm: Frafaldet er opgjort for studerende, der er tilgået i perioden 1. oktober året før til 30. september i året, og som inden for et år efter den faktiske påbegyndelsesdato har afbrudt uddannelsen. Inkluderer uddannelser under Uddannelses- og Forskningsministeriets ressort.

Frafaldet på første år af de videregående uddannelsesinstitutioner er samlet 15,5 procent i 2014, hvilket er på niveau med 2012 og 2013. Der har dog været en stigning på 1,3 procentpoint i forhold til 2010. Frafaldet har i hele perioden været størst på erhvervsakademierne, hvor det har ligget mellem 19,4 pct. og 20,9 pct. På universiteterne er frafaldet steget fra 13,4 pct. i 2010 til 15,7 pct. i 2014. På professionshøjskolerne er frafaldet på samme niveau over perioden (frafaldet var 13,2 pct. i 2014), mens der på de kunstneriske og de maritime uddannelsesinstitutioner er udsving på hhv. 2 og 4 procentpoint (frafaldet var hhv. 6,1 pct. og 9,5 pct. i 2014).

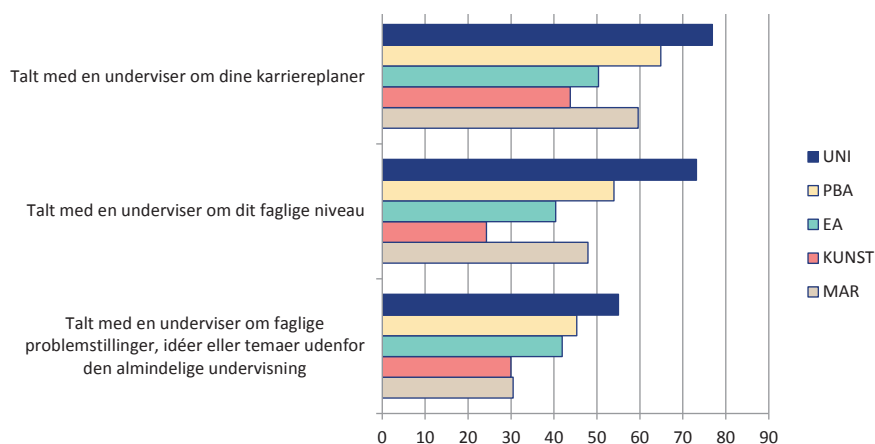

Faktaark 7 Interaktion mellem undervisere og studerende

Mange studier peger på, at underviserkontakt er essentiel for uddannelser af høj kvalitet og højt læringsudbytte. Underviserinteraktion er imidlertid den læringsindikator, hvor danske studerende scorer lavest i Kvalitetsudvalgets spørgeskemaundersøgelse blandt studerende.

Tabel 7.1

Andel af studerende fordelt på sektorer, der har svaret sjældent/aldrig på, om de har haft underviser/kontakt på følgende områder, pct.

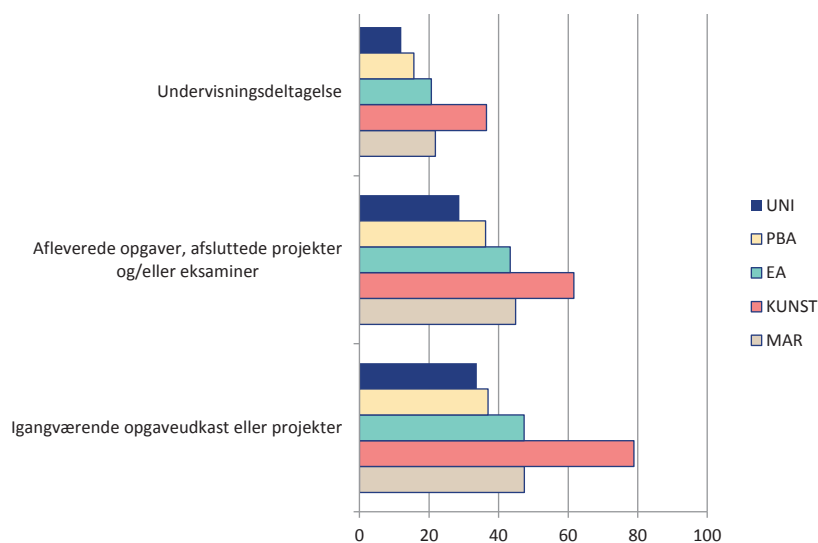

Kilde: Kvalitetsudvalget

Der har de senere år været fokus på feedback til studerende, og der har vist sig et stort forbedringspotentiale.

Tabel 7.2

Andel af studerende fordelt på sektorer, der har svaret meget eller en del på, om underviserne har givet feedback på følgende, pct.

Kilde: Kvalitetsudvalget

